

ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๓๖๓๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

ด้วยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ ได้ยกเลิกและเพิ่มเติมความใหม่ในหลายมาตรา ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่บางคนเกิดความสับสนและมีปัญหาในทางปฏิบัติงาน กรณีผู้ถือบัตรประสงค์จะขอมีบัตรใหม่ เนื่องจากมีการแก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน เช่น คำนำหน้านาม ปรับปรุงแก้ไขรายการบ้าน เป็นต้น และการเปรียบเทียบปรับของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ หรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทน ตามมาตรา ๖ ฉ ไม่ยื่นคำขอมีบัตรภายในกำหนดระยะเวลาหกสิบวัน ตามมาตรา ๖ มาตรา ๖ ตรี วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ จัตวา วรรคหนึ่ง ได้กำหนดโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวันแล้วไม่ยื่นคำขอมีบัตร

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การปฏิบัติงานบัตรประจำตัวประชาชนเป็นไปตามกฎหมายด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง จึงขอให้ถือปฏิบัติดังนี้

๑. กรณีผู้ถือบัตรประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกบัตรให้ใหม่ เนื่องจากมีการแก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน เช่น คำนำหน้านาม พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๕๕ มิได้กำหนดค่าธรรมเนียมการออกบัตรกรณีดังกล่าวไว้ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่อาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการออกบัตรใหม่ให้แก่ผู้ถือบัตรในกรณีดังกล่าวได้ สำหรับกรณีที่ผู้ถือบัตรต้องการให้รายการในบัตรตรงกับรายการที่ได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงในทะเบียนบ้าน ถือว่าเป็นกรณีบัตรมีรายการไม่ตรงกับคำขอหรือข้อเท็จจริงตามทะเบียนบ้าน พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ดำเนินการออกบัตรให้ใหม่ได้ ตามข้อ ๑๓ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ.๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖

๒. การเปรียบเทียบปรับของพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีผู้ถือบัตรหรือผู้ซึ่งต้องมีบัตรหรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทน ไม่ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๖ มาตรา ๖ ตรี วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ จัตวา วรรคหนึ่ง ถือเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทกฎหมายดังกล่าวจึงมีความผิดตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ และเป็นความผิดสำเร็จ ตั้งแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๑๖ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๓๖ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๔/ว ๘๑๖ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๖ เรื่อง การนับอายุความคดีอาญา ซึ่งจะตั้งเริ่มนับอายุความนับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และเนื่องจากพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ไม่ได้กำหนดอายุความกรณีดังกล่าวไว้จึงตั้งนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๕) ที่กำหนดว่า ในคดีอาญากล่ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ สำหรับความผิดที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น ดังนั้นหากพ้นกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันกระทำความผิด ตามมาตรา ๑๑ คดีย่อมขาดอายุความทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖)

๓. การนับอายุความในคดีความผิดตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ ให้นับตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว ตัวอย่างเช่น การมีบัตรใหม่กรณีบัตรหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องขอมีบัตรใหม่ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ ความผิดเกิดขึ้นทันทีเมื่อพ้นกำหนด ๖๐ วัน ดังนั้นอายุความเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๖๑ เป็นวันแรกเป็นต้นไปทันทีจนครบ ๑ ปี จึงขาดอายุความ

๔. ในคดีขาดอายุความ พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถออกบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ต้องหาได้ โดยไม่ต้องรอคำสั่งพนักงานอัยการ

จึงเรียนมาเพื่อทราบและสั่งการให้อำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล และเมืองพัทยา ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิรักษ์ ชื้อธามวงศ์)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๖๑๒ โทรสาร ๐-๒๙๐๖-๙๒๘๙